

Sundheds – og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

KLs bemærkninger til lovforslag om etablering af socialpsykiatriske afdelinger

KL har den 21 december 2016 modtaget udkast til lovforslag om lov om etablering af socialpsykiatriske afdelinger. Sundhedsministeriet udbeder sig KL's bemærkninger senest den 26. januar 2017.

KL konstaterer at lovforslaget på en række områder imødekommer nogle af de synspunkter, som KL tidligere har fremført. Der udestår dog forsat en række punkter, jf. nedenfor, som er af afgørende betydning for KL.

Helt generelt finder KL det vigtigt at understrege, at det har været en forudsætning for drøftelserne om de nye tilbud, og for den økonomi der er lagt op til, at de nye tilbud erstatter eksisterende kommunale tilbud, og at de således ikke bruges som erstatning for egentlige behandlingstilbud i den regionale psykiatri, herunder psykiatriske sengepladser.

Lovforslaget lægger op til, at der ikke skal være en **fast tilknytning af psykiatere / læger på de socialpsykiatriske afdelinger**, men indeholder en løs formulering om, at der skal være et samarbejde mellem behandlingspsykiatrien, borgerens egen læge samt mulighed for at kunne tilkalde en læge (psykiater eller egen læge) ved akutte situationer. KL finder det væsentligt at lovforslaget afspejler delaftalen om udmøntning af satspuljen for 2017-2020, hvoraf det fremgår, at der skal ske behandling for psykiatrisk sygdom på de socialpsykiatriske afdelinger (både lægelig og psykologfaglig) og der skal være tilknytning af såvel læger som psykiatere. Det betyder, at det i lovmaterialet skal præciseres, at der skal ske en tilknytning af såvel socialfaglige som psykiatriske og lægelige kompetencer, og terapeutiske fagkompetencer til afdelingerne

Det er tvivlsomt, om der overhovedet vil komme til at foregå psykiatrisk-behandling på afdelingerne hvis lægetilknytningen bliver så sparsom og sporadisk, som lovforslaget lægger op til. Dette er bekymrende set i lyset af, at manglende psykiatrisk behandling er hovedårsagen til behovet for oprettelse af de nye afdelinger til den definerede målgruppe

Det er derudover bekymrende, hvis afdelingsledelsen (der typisk ikke er lægefagligt personale) kan træffe beslutning om, at der kan iværksættes tvangsforanstaltninger, som ikke er forankret i en lægefaglig vurdering. KL finder det bekymrende såfremt afdelingsledelsen uddelegerer denne kompetence til personale uden den rette lægefaglige viden og uden ledelses- eller stedfortræderkompetence. Endelig vil det ved en fast tilknytning af læger og ikke mindst psykiatere til afdelingerne være tydeligt,

Dato: . 27. januar 2017

Sags ID: SAG-2016-06574
Dok. ID: 2291107

E-mail: RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Postboks 3370
2300 København S
Weidekampsgade 10

www.kl.dk
Side 1 af 5

hvad der adskiller de nye socialpsykiatriske afdelinger fra de eksisterende kommunale socialpsykiatriske botilbud.

–

Hertil kommer, at den rehabiliterende indsats kun er sparsomt beskrevet i materialet, hvorfor det fremstår uklart, hvad det faglige indhold af den rehabiliterende indsats vil være. Beskrivelsen identificerer og anerkender således ikke den socialfaglighed, der fordres i et specialiseret socialpsykiatrisk tilbud, ligesom der er et fravær af regional behandlingsindsats, når der ses bort fra medicinsk behandling jf. fraværet af psykiater.

Det fremgår af § 42 stk. 2., at Sundheds- og Ældreministeren efter aftale med Socialministeren *kan* indgå nærmere aftale om finansiering, takster, fordeling af pladser, kvalitet, organisering, skærmningspulje, kompetencesammensætning. KL vurderer generelt, at det vil være nødvendigt at der sker præciseringer i såvel lov materialet som i supplerende bekendtgørelser og/eller vejledninger.

Lovforslaget lægger op til, at **sekretariatsbetjeningen af visitationsudvalget** skal lægges i regionalt regi, nærmere bestemt under de fem regionsråd. KL er ikke enig i denne anbefaling.

I og med, at det er kommunerne, der har visitationskompetencen er det KL's opfattelse, at sekretariatet skal ligge i kommunalt eller statsligt regi. KL vil foreslå, at sekretariatsfunktionen placeres i regi af KKR, evt. med en inddragelse af eksterne eksperter, evt. VISO eksperter.

Ifølge lovforslaget skal der ligge **en indstilling fra visitationsforum indenfor en uge jf. § 42b, stk. 4.**, dog med mulig for at hastebehandle sager indenfor 5 dage.

Det er afgørende, at den vejledende indstilling kan udfærdiges på et tilstrækkeligt fælles grundlag. Der bør derfor som minimum afsættes 14 arbejdsdage til at det vejledende visitationsforum kan træde sammen og udfærdige den vejledende indstilling. For at sikre hurtig handling i særlige situationer bør der skabes mulighed for beslutning om foreløbig afgørelse, som der er praksis for i fx børn- og ungeudvalgene

Det fremgår endvidere af **§ 42 b, stk. 3**, at såvel kommunalbestyrelsen i pågældende patients kommune som den psykiatriske afdeling, som patienten skal udskrives fra, kan anmode visitationsforummet om at udfærdige en vejledende indstilling til kommunalbestyrelsen. KL skal imidlertid kraftigt påpege, at de socialpsykiatriske afdelinger *ikke* skal fungere som aflastning for de øvrige psykiatriske afdelinger. Det er KLs klare opfattelse, at alene kommunalbestyrelsen skal kunne igangsætte en proces, hvorefter der udarbejdes en vejledende indstilling om visitation til de socialpsykiatriske afdelinger..

Lovmaterialet bør således ændres, så det fremgår, at alene en kommunalbestyrelse kan indstille til, at der udfærdiges en vejledende indstilling om visitation til de socialpsykiatriske afdelinger. Såfremt en psykiatrisk afdeling vurderer det hensigtsmæssigt for en indlagt borger at blive ind-

Dato: . 27. januar 2017

Sags ID: SAG-2016-06574
Dok. ID: 2291107

E-mail:RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Postboks 3370
2300 København S
Weidekampsgade 10

www.kl.dk
Side 2 af 5

skrevet på en socialpsykiatrisk afdeling, bør regionen forpligtes til at underrette borgerens handlekommune derom, hvorefter handlekommunen kan indstille, at visitationsforum udarbejder en vejledende indstilling.

Lovforslaget lægger op til, at der **alene skal ske en monitorering af brugen af tvang**. KL er af den opfattelse, at dette ikke er tilstrækkeligt. For at sikre, at det er den rette målgruppe, der visiteres til disse specialiserede afdelinger og for at modvirke, at behandlingspsykiatrien overflytter borgere fra behandlingsafdelingerne til de nye tilbud, bør det indføres i lovmaterialet, at der årligt skal ske en opfølgning på de indskrevne borgere med henblik på et samlet overblik over, hvor de kommer fra, deres progression samt udviklingen i udskrivinger og antal pladser i de psykiatriske afdelinger. Det er helt afgørende, at der findes veje til at monitorere, at det er de rette borgere, der indskrives, og at de nye afdelinger ikke modsvares af nedlæggelse af sengepladser på de eksisterende psykiatriske afdelinger.

Lovforslaget indeholder meget lidt beskrivelse af **de økonomiske forhold**, herunder den nærmere udformning af finansieringsmodellen. Det er afgørende for KL, at forslaget suppleres af en økonomisk model, der sikrer incitament til effektiv drift samt modvirker en eventuel opgaveglidning. Samtidig er det afgørende, at kommunerne sikres en vis budgetsikkerhed, og at de ikke kan blive udsat for merudgifter fx som følge af øget aktivitet, uden at det har været kendt på forhånd, og kommunerne dermed har haft mulighed for at forholde sig hertil. Derudover er det afgørende, at kommunernes sikres imod dobbeltudgifter til borgeren i de tilfælde, hvor borgeren i forvejen har en plads i et socialt tilbud.

Udover ovennævnte centrale og afgørende punkter har KL følgende bemærkninger til lovforslaget:

Visitation

- I lovteksten er anført syv visitationskriterier, som skal lægges til grund for ind- og udskriving. På trods af dette er det KL's opfattelse, at der er behov for en uddybning og præcisering af processen i forbindelse med ind- og udskrivingen samt en uddybende vejledning til fortolkningen af de syv visitationskriterier. Derfor foreslår sekretariatet, at det indføres i lovbemærkningerne, at der skal udarbejdes en vejledning. Vejledningen bør ud over de gængse rammer også forholde sig til eventuel stemmelighed i sager, hvor Kriminalforsorgen ikke skal involveres. Ligeledes bør vejledningen forholde sig til eventuel uenighed i spørgsmålet om hvorvidt borgeren bedst placeres i den regionale psykiatri, jf. § 42 c, stk. 3. Det bør derudover sikres, at der er tilstrækkelig forskel mellem visitationskriterierne til de kommende socialpsykiatriske afdelinger og de lukkede psykiatriske afdelinger. Dette for at undgå, at borgere, der reelt skulle tvangsindlægges på en psykiatriske afdeling ikke bliver indskrevet i de nye socialpsykiatriske afdelinger. Samtidig bør vejledningen sikre tilstrækkelig vurderingsgrundlag til, at borgere, der rettelig bør indlægges på psykiatriske afdeling, ikke fejlagtigt visiteres til socialpsykiatriske afdelinger.

Dato: . 27. januar 2017

Sags ID: SAG-2016-06574
Dok. ID: 2291107

E-mail:RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Postboks 3370
2300 København S
Weidekampsgade 10

www.kl.dk
Side 3 af 5

Dimensionering af pladser

- I lovtæksten lægges der op til, at fordelingen af pladserne lægges i regi af såkaldt 'konkrete rammeaftaler'. Det vil være nødvendigt nærmere at præcisere, hvordan dette skal administreres i praksis, herunder krav til og proces for dimensioneringen. Endvidere bør det præciseres, hvilken rammeaftale, der er tale om. For KL er det vigtigt, at man anvender eksisterende samarbejdsfora, fx den sociale rammeaftale, frem for at der skal etableres nye, særskilte samarbejdsfora mellem kommunerne og regionerne alene med henblik på koordination ift. disse få tilbud.

Tilsyn

- I lovtæksten lægges der op til, at det bliver socialtilsynene, der skal føre det driftsorienterede tilsyn, mens styrelsen for patient-sikkerhed får ansvaret for tilsynet med det sundhedsfaglige arbejde på afdelingerne. Det kan give god mening ift., at det vil give kommunerne adgang til viden om, hvad der reelt foregår på afdelingerne, men vil dog forudsætte et kompetenceløft og tilførsel af midler i socialtilsynene, da det er en ny opgave for tilsynene.

Uklare rammer for koordination mellem myndigheder

- Lovforslaget lægger i stort omfang op til koordination mellem forskellige myndigheder, herunder kommunerne, det regionale psykiatriske system og Kriminalforsorgen. Det gælder både i forhold til udarbejdelsen af indstillingen i visitationsforummet, i opfølgningen og i udarbejdelsen af en samlet plan. Rammerne for dette fælles arbejde er imidlertid meget uklare. Jf. ovenfor er det fx uklart, hvilket fælles grundlag, der skal være udgangspunkt for visitationsforummets udarbejdelse af en fælles indstilling. Ligeledes er det uklart, hvordan kommunen skal sikre fælles koordinering af én samlet plan for borgeren. Hvilke beføjelser har de ansvarlige til at sikre, at alle parter deltager i tilstrækkeligt omfang?

Klageadgang

- I Lovforslaget lægger op til, at klageadgangen over fx brugen af tvang rettes til det psykiatriske patientklagenævn. Hvorimod det fremgår af §41. stk. 7, at klager over afslag på indskrivning samt afgørelse om udslusning kan indbringes for Ankestyrelsen. KL er af den opfattelse, at en todeling af klageproceduren vil gøre klageadgangen unødvendig kompliceret for en gruppe af borgere, der i forvejen har vanskeligt ved at finde vej igennem det offentlige system. KL skal derfor anbefale, at klage skal ske til patientklagenævnet.

Borgers behov for indlæggelse på psykiatrisk afdeling

- Det fremgår af § 42 c, stk. 3, at et ophold på de nye afdelinger ikke kan erstatte et ophold på psykiatrisk afdeling, som patienten vurderes at have behov for. Det fremgår imidlertid ikke, hvem der har det afgørende ord i forhold til den vurdering. Det vil der givetvis være flere holdninger til, og det bør derfor præciseres, på hvilket grundlag denne vurdering skal ske.

Borgerens egenbetaling:

- Det er meget uklart, hvad der sigtes mod i forhold til reglerne om borgerens egenbetaling, som lovforslaget omtaler som husleje. KL opfordrer til øget klarhed om reglerne, samt at lovforslaget anvender terminologien fra den sociale lovgivning, som man i dette tilfælde forsøger at supplere.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Tina Wahl

Dato: . 27. januar 2017

Sags ID: SAG-2016-06574
Dok. ID: 2291107

E-mail: RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Postboks 3370
2300 København S
Weidekampsgade 10

ww.kl.dk
Side 5 af 5